

GAZETA URZĘDOWA

WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO DZIAŁ ADMINISTRACJI SZKOLNEJ

Redakcja: Katowice — Urząd Wojewódzki Śląski, ul. Jagiellońska I p. pokój 326. — Tel. 106.
Administracja: II p. pokój 538. — Tel. 178. — Konto P. K. O. Nr. 304.121.

Poz.

Treść:

21. Rozporządzenie Ministra Wyznań Religijnych i Ośw. Publicznego z dnia 24 stycznia 1934 r. o wymiarze godzin nauczania oraz innych zajęć obowiązkowych nauczycieli i kierowników szkół. (Przedruk z Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 1 poz. 4).
  22. Rozporządzenie Ministra Wyznań Religijnych i Ośw. Publicznego z dnia 24 stycznia 1934 r. w sprawie dodatków służbowych, należnych nauczycielom szkół państwowych i publicznych, pozostającym na etacie Państwa, z tytułu nauczania i zajęć nadliczbowych, oraz z tytułu pracy w szkołach zawodowych i specjalnych w charakterze wybitnego fachowca. (Przedruk z Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 1 poz. 5.)
  23. Rozporządzenie Ministra Wyznań Religijnych i Ośw. Publicznego z dnia 24 stycznia 1934 r. w sprawie wynagrodzenia nauczycieli kontraktowych szkół państwowych i publicznych, opłacanych przez Państwo. (Przedruk z Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 1 poz. 6.)
  24. Rozporządzenie Ministra Wyznań Religijnych i Ośw. Publicznego z dnia 24 stycznia 1934 r. w sprawie wynagrodzenia kontraktowych lekarzy i dentystów szkolnych. (Przedruk z Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 1 poz. 7.)
  25. Zarządzenie Wojewody Śląskiego z dnia 14. marca 1934 r. w sprawie powołania komisji egzaminacyjnych dla eksternów przy szkołach dokształcających zawodowych.
  26. Okólnik Min. W. R. i O. P. Nr. 36 z dnia 13 marca 1934 r. w sprawie nauk rekolekcyjnych dla młodzieży szkolnej.
- Komunikaty:**
27. w sprawie ulgowych opłat na kolejach dla wycieczek szkolnych,
  28. Konkursy na posady kierowników szkół i nauczycieli.
  29. w sprawie wypłaty pensji za order „Virtuti Militari“ w 1934 r.
  30. w sprawie Muzeum Przemysłu i Techniki w Warszawie.
  31. w sprawie wydawnictwa p. t.: „W XV-lecie Niepodległości“.
  32. w sprawie wysyłki większej ilości pism do różnych adresatów.
  33. w sprawie składek na Fundusz Obrony Morskiej.
  34. w sprawie czasopisma p. t. „Skaut“.
  35. w sprawie wydawnictw Państw. Wydawn. Książek Szkolnych.
  36. w sprawie śpiewnika p. t. „16 pieśni“.
  37. O wydawnictwach.

Poz. 21.

Przedruk z Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 1 poz. 4.

ROZPORZĄDZENIE

Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia
Publicznego

z dnia 24 stycznia 1934 r. (Nr. BP-2752/34)

o wymiarze godzin nauczania oraz innych zajęć obowiązkowych nauczycieli i kierowników szkół.

Na podstawie art. 29 ustawy z dnia 1 lipca 1926 r., o stosunkach służbowych nauczycieli w brzmieniu nadanem rozporządzeniem Prezydenta

Rzeczypospolitej z dnia 28 października 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 85, poz. 660) zarządzam co następuje:

PRZEPISY SZCZEGÓLNE.

I. Przedszkola.

§ 1.

Wychowawczyni przedszkola obowiązana jest do prowadzenia zajęć wychowawczych w ilości 30 godzin tygodniowo.

Kierowniczką przedszkola obowiązana jest do prowadzenia zajęć wychowawczych w ilości 28 godzin tygodniowo.

II. Publiczne szkoły powszechne.

§ 2.

Nauczyciel szkoły powszechnej obowiązany jest do udzielania nauki w wymiarze 30 godzin lekcyjnych tygodniowo.

§ 3.

Nauczyciel szkoły powszechniej specjalnej, względnie oddziału specjalnego (pomocniczego), obowiązany jest do udzielania nauki w wymiarze 28 godzin lekcyjnych tygodniowo.

§ 4.

Kierownik szkoły powszechnej obowiązany jest zgodnie z postanowieniami statutu publicznych szkół powszechnych do udzielania nauki w wymiarze:

28 godzin lekcyjnych tygodniowo w szkole o 2 nauczycielach,

26 godzin lekcyjnych tygodniowo w szkole o 3 nauczycielach,

24 godzin lekcyjnych tygodniowo w szkole o 4 nauczycielach,

22 godzin lekcyjnych tygodniowo w szkole o 5 nauczycielach.

20 godzin lekcyjnych tygodniowo w szkole o 6 nauczycielach,

Przy liczbie nauczycieli, nie mniejszej od 7, kierownik otrzymuje za każdy oddział powyżej 7-miu — 2 godziny tygodniowo dalszej niżki a więc przy 8 oddziałach uczy 18 godzin tygodniowo, przy 9 oddziałach — 16 godzin tygodniowo i. t. d.

§ 5.

Kierownik szkoły powszechnej specjalnej obowiązany jest zależnie od liczby nauczycieli do udzielania nauki w ilości godzin, przewidzianej w § 4, zmniejszonej o 2.

§ 6.

Nauczyciel szkoły powszechnej, powołany do pracy instruktorskiej, otrzymuje na czas pełnienia tej pracy niżkę obowiązującej go liczby godzin lekcyjnych do 6 tygodniowo; w wyjątkowych wypadkach Minister może go zwolnić całkowicie od godzin lekcyjnych.

III. Szkoły średnie ogólnokształcące i zakłady kształcenia nauczycieli.

§ 7.

Nauczyciel gimnazjum, seminarjum nauczycielskiego lub seminarjum dla wychowawczyń przedszkoli obowiązany jest do udzielania nauki w następującym wymiarze:

a) 27 godzin lekcyjnych tygodniowo w I kategorii przedmiotów, obejmującej: rysunek, zajęcia praktyczne, muzykę, śpiew i ćwiczenia cielesne,

b) 23 godzin lekcyjnych tygodniowo w II kategorii przedmiotów, obejmującej: religię, mate-

matykę, historię, geografję, oraz higienę i propedeutykę filozofji,

c) 21 godzin lekcyjnych tygodniowo w III kategorii przedmiotów, obejmującej: języki, fizykę, chemję, przyrodę i przedmioty pedagogiczne.

§ 8.

Nauczyciel Państwowego Wyższego Kursu Nauczycielskiego, Państwowego Instytutu Pedagogiki Specjalnej, Państwowego Instytutu Robót Ręcznych, lub Pedagogjum, istniejącego na podstawie zarządzenia Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 19. VI. 1928 r. w sprawie statutu Państwowych Pedagogjów (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 8, poz. 135), obowiązany jest do udzielania nauki w wymiarze 18 godzin lekcyjnych tygodniowo.

§ 9.

Nauczyciel Państwowego Instytutu Nauczycielskiego obowiązany jest do udzielania nauki w wymiarze 15 godzin lekcyjnych tygodniowo.

§ 10.

Dyrektor (przełożona), względnie pełniący obowiązki dyrektora (przełożonej):

a) Państwowego Instytutu Nauczycielskiego — obowiązany jest do udzielania nauki w wymiarze 4 godzin lekcyjnych tygodniowo.

b) Państwowego Wyższego Kursu Nauczycielskiego, Państwowego Instytutu Pedagogiki Specjalnej, Państwowego Instytutu Robót Ręcznych, gimnazjum, które posiada co najmniej 8 oddziałów, lub Pedagogjum, istniejącego na podstawie zarządzenia Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 19. VI. 1928 r. w sprawie statutu państwowych Pedagogjów (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 8, poz. 135) — obowiązany jest do udzielania nauki w wymiarze 6 godzin lekcyjnych tygodniowo,

c) seminarjum nauczycielskiego, seminarjum dla wychowawczyń przedszkoli lub gimnazjum, które posiada mniej niż 8 oddziałów — obowiązany jest do udzielania nauki w wymiarze 8 godzin lekcyjnych tygodniowo.

§ 11.

Nauczyciel szkoły ćwiczeń obowiązany jest do udzielania nauki w wymiarze 27 godzin lekcyjnych tygodniowo.

§ 12.

Kierownik szkoły ćwiczeń obowiązany jest do udzielania nauki w wymiarze określonym w § 4 zmniejszonym o 6.

§ 13.

Nauczyciel szkoły średniej ogólnokształcącej lub zakładu kształcenia nauczycieli, powołany do pracy instruktorskiej, otrzymuje na czas pełnienia tej pracy niżkę obowiązującej go liczby godzin lekcyjnych do 6 tygodniowo; w wyjątkowych wypadkach Minister może go zwolnić całkowicie od godzin lekcyjnych.

IV. Szkoły zawodowe.**§ 14.**

Nauczyciel szkoły zawodowej obowiązany jest do udzielania nauki w następującym wymiarze:

- a) 27 godzin lekcyjnych tygodniowo w I kategorii przedmiotów, obejmującej: kaligrafię, pisanie na maszynie, rysunek odręczny elementarny, rzeźbę elementarną, pracę ręczną, udzielaną przez nauczycieli, muzykę, śpiew i ćwiczenia cielesne,
- b) 23 godzin lekcyjnych tygodniowo w II kategorii przedmiotów, obejmującej: religię, historię, geografję ogólną i higienę ogólną,
- c) 21 godzin lekcyjnych tygodniowo w III kategorii przedmiotów, obejmującej: naukę ogólną matematykę, z wyjątkiem matematyki wyższej, geometrię wykreślną, fizykę, chemię ogólną, przyrodę ogólną, ćwiczenia w pracowniach: fizycznej, chemicznej ogólnej i przyrodniczej ogólnej, stenografię, rysunek zawodowy w szkołach rzemieślniczo - przemysłowych, rysunek techniczny elementarny w szkołach technicznych, rysunek zawodowy artystyczny i rzeźbę zawodową,
- d) 18 godzin lekcyjnych tygodniowo w IV kategorii przedmiotów, obejmującej: naukę języków w zastosowaniu do zawodów, matematykę wyższą oraz przedmioty zawodowe i ćwiczenia, które Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego do tej kategorii przedmiotów zaliczy.

§ 15.

Kierownik warsztatów szkolnych obowiązany jest do pełnienia wszystkich czynności, związanych z kierownictwem i zajęciami praktycznymi przez cały czas pracy młodzieży w warsztatach szkolnych oraz do udzielania nauki w wymiarze:

- a) 12 godzin lekcyjnych tygodniowo, gdy warsztat szkolny czynny jest ponad 22 do 30 godzin tygodniowo,
- b) 9 godzin lekcyjnych tygodniowo, gdy warsztat szkolny czynny jest ponad 30 do 38 godzin tygodniowo,
- c) 6 godzin lekcyjnych tygodniowo, gdy warsztat szkolny czynny jest ponad 38 godzin tygodniowo.

§ 16.

Kierownik wydziału, względnie działu, obowiązany jest do pełnienia wszystkich czynności, związanych z kierownictwem oraz do udzielania nauki w ilości od 12—18 godzin lekcyjnych tygodniowo, zależnie od wielkości wydziału (działu) i decyzji Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Instruktor szkoły zawodowej obowiązany jest do pełnienia czynności instruktorskich w wymiarze

§ 17.

od 27 do 36 godzin tygodniowo, zależnie od typu i stopnia szkoły oraz decyzji Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

§ 18.

Instruktor szkoły zawodowej, który nie może być zajęty czynnościami instruktorskimi w pełnym wymiarze godzin, określonym w § 17, obowiązany jest do pracy, związanej z prowadzeniem warsztatów w liczbie godzin, brakującej mu do pełnego wymiaru.

§ 19.

Dyrektor szkoły zawodowej obowiązany jest do pełnienia czynności dyrektora szkoły, a nadto do udzielania nauki w ilości 6 godzin lekcyjnych tygodniowo.

V. Inne szkoły i zakłady naukowe.**§ 20.**

Nauczyciel konserwatorium muzycznego obowiązany jest do udzielania nauki w następującym wymiarze:

- a) 27 godzin lekcyjnych tygodniowo w I kategorii przedmiotów, obejmującej: naukę gry fortepianowej dodatkowej i na instrumentach perkusyjnych, akompanjament, (inspektor orkiestry, asystent harmonji),
- b) 23 godzin lekcyjnych tygodniowo w II kategorii przedmiotów, obejmującej: niższy kurs gry na fortepianie, skrzypcach, wiolonczeli, organach, zasady muzyki, solfeż, gimnastykę rytmiczną, harmonję ogółową, rytuał kościelny, język włoski, język łaciński,
- c) 21 godzin lekcyjnych tygodniowo w III kategorii przedmiotów, obejmującej: średnie kursy gry na fortepianie, skrzypcach, wiolonczeli, organach, kontrapunkt ogółowy, collegia muzyki kościelnej, muzykę kameralną, czytanie partytur, naukę o formach muzycznych, naukę gry na instrumentach dętych, kontrabasie i harfie, harmonję specjalną, instrumentację wojskową, historię muzyki, akustykę,
- d) 18 godzin lekcyjnych tygodniowo w IV kategorii przedmiotów, obejmującej: kursy wyższe gry na fortepianie, organach, instrumentach smyczkowych, śpiew, instrumentację symfoniczną, kontrapunkt specjalny, kompozycję, grę orkiestrową, chóry i dyrygowanie, historię sztuki, estetykę, logikę, pedagogikę ogólną, pedagogikę specjalną,
- e) 10 godzin lekcyjnych tygodniowo w V kategorii przedmiotów, stanowiących cykl nauk muzykologicznych.

§ 21.

Rektor względnie dyrektor konserwatorium muzycznego obowiązany jest do udzielania nauki w wymiarze 6 godzin lekcyjnych tygodniowo.

§ 22.

Nauczyciel Państwowego Instytutu Sztuki Teatralnej obowiązany jest do udzielania nauki w wymiarze 18 godzin lekcyjnych tygodniowo.

§ 23.

Dyrektor Państwowego Instytutu Sztuki Teatralnej obowiązany jest do udzielania nauki w wymiarze 6 godzin tygodniowo.

§ 24.

Nauczyciele, instruktorzy i dyrektorzy instytutów sztuk plastycznych obowiązani są do udzielania nauki i innych zajęć w wymiarze określonym w §§ 14 punkt d) 15, 16, 17, 18 i 19.

§ 25.

Nauczyciele i rektorzy, względnie dyrektorzy szkół artystycznych i innych niewymienionych poprzednio, obowiązani są do udzielania nauki i innych zajęć w wymiarze określonym w §§ 14 i 19.

Przepisy wspólne.

§ 26.

Oprócz udzielania nauki, względnie pełnienia czynności instruktorskich, do ogółu zajęć obowiązkowych nauczycieli i kierowników szkół należy spełnianie wszystkich czynności, przewidzianych osobnymi przepisami.

§ 27.

Gdy szczególne warunki organizacyjne szkoły w związku z planem godzin będą tego wymagały, nauczyciele, instruktorzy warsztatowi w szkołach zawodowych i dyrektorzy (kierownicy, przełożone) obowiązani są do udzielania nauki względnie pełnienia czynności instruktorskich w wymiarze wyższym, niż określony przepisami szczególnymi — czyli w godzinach nadliczbowych.

Hość godzin nadliczbowych, do których nauczyciele (instruktorzy) są zobowiązani, nie może przekraczać:

- a) dla nauczycieli wszystkich typów szkół i instruktorów warsztatowych szkół zawodowych — 4 tygodniowo,
- b) dla kierowników wydziałów — 3 tygodniowo,
- c) dla dyrektorów i kierowników wszystkich typów szkół, z wyjątkiem kierowników publicznych szkół powszechnych (specjalnych) i szkół ćwiczeń — 2 tygodniowo.

Kierownicy publicznych szkół powszechnych (specjalnych) i szkół ćwiczeń nie mogą być zatrudnieni w godzinach nadliczbowych.

§ 28.

Za pracę w godzinach nadliczbowych przysługuje nauczycielowi (instruktorowi) dodatek służbowy w wysokości, określonej osobnymi przepisami.

§ 29.

Nauczyciel (kierownik wydziału, działu, warsztatu), inspektor i dyrektor (kierownik, przełożona), który otrzymał na podstawie właściwych przepisów niższą obowiązującego go wymiaru godzin lekcyjnych, względnie wymiaru godzin

czynności instruktorskich, nie może być w tym czasie zatrudniony w godzinach nadliczbowych.

§ 30.

Nauczyciel, który zgodnie z przepisaniem planem godzin, nie udzielał w pewnych okresach roku szkolnego nauki w obowiązującym go wymiarze godzin lekcyjnych tygodniowo, winien tę brakującą ilość godzin lekcyjnych, o ile organizacja planu nauki tego wymaga, uzupełnić w innych okresach roku szkolnego, przyczem nie można go zobowiązać do większej ilości godzin, niż 32.

Gdy wskutek tego w pewnych okresach udzielał nauki w wymiarze wyższym od normalnie go obowiązującego, prawo do dodatku służbowego przysługiwać mu będzie dopiero po uzupełnieniu wszystkich godzin, brakujących do normalnego wymiaru w poszczególnych okresach roku szkolnego.

§ 31.

Nauczyciel, przydzielony do szkoły innego typu, obowiązany jest do wymiaru godzin lekcyjnych i zajęć, przewidzianych dla nauczycieli tej szkoły, do której został przydzielony.

Nie dotyczy to nauczyciela, pozostającego na etacie jednej szkoły, któremu władza poleciła równocześnie spełnianie obowiązków w innej szkole.

§ 32.

Jeżeli nauczyciel udziela przedmiotów, należących do różnych kategorii, to za kategorię zasadniczą, według której oznacza się obowiązujący go wymiar godzin lekcyjnych, przyjmuje się kategorię, obejmującą przedmioty, jakie nauczyciel głównie studiował, lub z których uzyskał kwalifikacje nauczycielskie, względnie te, których naucza w największej liczbie godzin.

Przy równej ilości godzin nauczania przedmiotów różnych kategorii, za kategorię zasadniczą, według której oznacza się obowiązujący nauczyciela wymiar godzin, przyjmuje się kategorię przedmiotów, do nauczania których posiada kwalifikacje.

Jeżeli nauczyciel, o którym mowa w ustępie poprzednim, udziela lekcji przedmiotów kategorii zasadniczej w ilości godzin, nie dochodzącej obowiązującego go w tej kategorii wymiaru, wówczas winien brakującą ilość godzin uzupełnić równą jej ilością godzin, udzielanych przez niego przedmiotów innych kategorii.

Nauczyciel ćwiczeń cielesnych może brakującą mu do obowiązującego wymiaru liczbę godzin uzupełnić godzinami gier i zabaw, prowadzonych przez niego w szkole w godzinach popołudniowych, a jeśli nauczyciel ćwiczeń cielesnych jest lekarzem, może brakującą liczbę godzin uzupełnić godzinami zajęć higieniczno-lekarskich.

Nauczyciel, będący kierownikiem pedagogicznym hufca szkolnego, może brakującą mu do obowiązującego wymiaru liczbę godzin uzupełnić najwyżej 4 godzinami zajęć w hufcu szkolnym.

Postanowienia końcowe.**§ 33.**

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 lutego 1934 r.

Do końca jednak roku szkolnego 1933/34 można utrzymać zatwierdzone już przez władze szkolne na ten rok przydziały godzin dla nauczycieli, instruktorów, kierowników wydziałów, kierowników warsztatów szkolnych i dyrektorów, a w wypadkach, gdy nauczyciel nie miałby w związku z tem obowiązującego według niniejszego rozporządzenia wymiaru godzin, można mu udzielić odpowiedniej zniżki.

Minister Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego:

(—) J. Jędrzejewicz.

22.

Przedruk z Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 1 poz. 5.

ROZPORZĄDZENIE

Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publ.
z dnia 24 stycznia 1934 r. (Nr. BP-2754/34)

w sprawie dodatków służbowych, należnych nauczycielom szkół państwowych i publicznych, pozostającym na etacie Państwa, z tytułu nauczania i zajęć nadliczbowych oraz z tytułu pracy w szkołach zawodowych i specjalnych w charakterze wybitnego fachowca.

Na podstawie § 40 pkt. e) oraz § 65 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 19 grudnia 1933 roku o zasadach zaszeregowania funkcjonariuszów państwowych do grup uposażenia i automatycznego przechodzenia nauczycieli do wyższych grup uposażenia, o dodatkach lokalnych, funkcyjnych i służbowych oraz o umundurowaniu niższych funkcjonariuszów państwowych (Dz. U. R. P. Nr. 102, poz. 781) zarządzam co następuje.

A. Dodatki służbowe z tytułu nauczania we wszystkich typach szkół i pełnienia czynności instruktorskich w szkołach zawodowych.

§ 1.

Nauczyciele wszystkich typów szkół za nauczanie — a instruktorzy warsztatowi w szkołach zawodowych za pełnienie czynności instruktorskich — w godzinach nadliczbowych, t. j. przekraczających wymiar ustalony w §§ 1—3, 7—11, 14—17 i 19—25 rozporządzenia Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 24 stycznia 1934 r. o wymiarze godzin nauczania oraz innych zajęć obowiązkowych nauczycieli i kierowników szkół (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 1 poz. 4) otrzymują dodatek służbowy, nazwany w dalszym ciągu dodatkiem służbowym za godziny nadliczbowe.

§ 2.

Dodatek służbowy za godziny nadliczbowe wypłaca się:

- a) jeśli nauczanie, względnie pełnienie czynności instruktorskich w godzinach nadliczbowych, trwa przez cały rok szkolny — przez 12 miesięcy,
- b) jeśli zajęcia powyższe trwają tylko przez jedno półrocze szkolne (semestr) — przez 6 miesięcy,
- c) jeśli zajęcia te trwają przez co najmniej 5 lub więcej miesięcy lecz nie przez cały rok szkolny — przez ilość miesięcy o 1 większą od tej, w ciągu których zajęcia te trwały,
- d) jeśli zajęcia te trwają przez okres krótszy niż 5 miesięcy — przez tyle miesięcy, przez ile one trwały.

Dodatek służbowy za 11-ty i 12-ty miesiąc, przewidziany w punkcie a) i dodatek służbowy za miesiąc dodatkowy, o którym mowa w punkcie c) poprzedniego ustępu, określa się w wymiarze, odpowiadającym należności dla danego miesiąca za średnią miesięczną liczbę godzin nadliczbowych w okresie czasu, w ciągu którego nauczyciel był zatrudniony.

§ 3.

Wysokość dodatku służbowego za godziny nadliczbowe zależna jest od ilości godzin nadliczbowych w tygodniu i wysokości, przewidzianej dla nich stawki miesięcznej. Dodatek służbowy za godziny nadliczbowe wymierza władza, asygnująca uposażenie służbowe.

§ 4.

Stawki miesięczne dodatku służbowego za 1 godzinę nadliczbową w tygodniu są następujące:

- 1) dla wychowawczyń przedszkoli . . . zł 5,—
- 2) dla nauczycieli:
  - a) publicznych szkół powszechnych (specjalnych) i szkół ćwiczeń . . . „ 5,—
  - b) szkół średnich ogólnokształcących i zakładów kształcenia nauczycieli „ 10,—
  - c) szkół zawodowych i instytutów sztuk plastycznych . . . „ 12,—
  - d) Państwowego Instytutu Robót Ręcznych i Państwowego Instytutu Nauczycielskiego . . . „ 12,—
  - e) konserwatorów muzycznych, nauczających przedmiotów:
    - I, II i III kategorii . . . „ 10,—
    - IV kategorii . . . „ 12,—
    - V kategorii . . . „ 16,—
- 3) dla instruktorów szkół zawodowych (specjalnych) i instytutów sztuk plastycznych . . . „ 8,—

B. Dodatki służbowe z tytułu zajęć w godzinach nadliczbowych.

§ 5.

Nauczyciele ćwiczeń cielesnych otrzymują na tych samych zasadach dodatek służbowy w wy-

sokości miesięcznej zł. 10 za 1 godzinę w tygodniu gier i zabaw, prowadzonych w myśl obowiązujących przepisów.

C. Dodatki służbowe z tytułu pracy w szkołach zawodowych i specjalnych w charakterze wybitnego fachowca.

§ 6.

Stawki dodatków służbowych dla wybitnych fachowców w szkołach zawodowych i specjalnych ustala w każdym poszczególnym przypadku Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

§ 7.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 lutego 1934 r.

Minister Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego:

(—) J. Jędrzejewicz.

23.

Przedruk z Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. i poz. 6.

ROZPORZĄDZENIE

Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publ.
z dnia 24 stycznia 1934 r. (Nr. BP-2751/34)
w sprawie wynagrodzenia nauczycieli kontraktowych szkół państwowych i publicznych, opłacanych przez Państwo.

Na podstawie art. 1 ustawy z dnia 4 czerwca 1920 r. o tymczasowym ustroju władz szkolnych (Dz. U. R. P. Nr. 50, poz. 304) ustalam następujące normy wynagrodzenia nauczycieli kontraktowych szkół państwowych i publicznych, opłacanych przez Państwo.

A. Wynagrodzenie nauczycieli kontraktowych, zajętych w pełnej liczbie godzin.

§ 1.

Przez pełną liczbę godzin nauczania rozumieć należy ilość godzin lekcyjnych, określona jako wymiar zajęć obowiązkowych nauczycieli etatowych w rozporządzeniu Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 24 stycznia 1934 r. (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 1, poz. 4).

§ 2.

Nauczyciele kontraktowi w publicznych szkołach powszechnych (szkołach specjalnych, szkołach ćwiczeń) otrzymują za swe czynności wynagrodzenie, równające się uposażeniu nauczyciela etatowego X grupy.

§ 3.

(1) Kwalifikowani nauczyciele kontraktowi w szkołach średnich ogólnokształcących i zakładach kształcenia nauczycieli otrzymują za swe czynności wynagrodzenie, równające się uposażeniu nauczyciela etatowego VIII grupy.

(2) Niekwalifikowani nauczyciele kontraktowi w tych szkołach otrzymują wynagrodzenie, równające się uposażeniu nauczyciela etatowego IX grupy.

§ 4.

Nauczyciele kontraktowi w szkołach zawodowych otrzymują wynagrodzenie równające się uposażeniu nauczycieli etatowych od IX do VI grupy według indywidualnych umów w granicach etatów, wykazanych w budżecie.

§ 5.

Instruktorzy kontraktowi w szkołach zawodowych otrzymują wynagrodzenie, równające się uposażeniu instruktorów etatowych od IV do VII grupy według indywidualnych umów w granicach etatów, wykazanych w budżecie.

§ 6.

Kontraktowi dyrektorzy lub kierownicy w szkołach zawodowych (kierownicy wydziałów i warsztatów) otrzymują wynagrodzenie na zasadach, przewidzianych dla nauczycieli tych szkół z tem, że ponadto przysługuje im dodatek służbowy według stawek, ustalanych przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

§ 7.

Kontraktowi nauczyciele w konserwatoriach muzycznych, instytutach sztuk plastycznych i Państwowym Instytucie Sztuki Teatralnej otrzymują wynagrodzenie, równające się uposażeniu nauczycieli etatowych od VIII do V grupy według indywidualnych umów w granicach etatów, wykazanych w budżecie.

§ 8.

Kontraktowy dyrektor Państwowego Instytutu Sztuki Teatralnej otrzymuje wynagrodzenie, równające się uposażeniu nauczyciela etatowego VI lub V grupy.

§ 9.

(1) Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego może zezwolić, aby wynagrodzenie umowne kontraktowych nauczycieli lub instruktorów warsztatowych, było o jedną grupę wyższe od wynagrodzenia, określonego w §§ 2, 3, 4, 5 i 6, a to zależnie od ilości lat pracy nauczycielskiej lub praktyki zawodowej oraz kategorii wykładanych przedmiotów.

(2) Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego może również przyznać wybitnym fachowcom nauczycielom lub instruktorom kontraktowym w szkołach zawodowych i artystycznych dodatkowe wynagrodzenie, wynoszące najwyżej 100% uposażenia, otrzymywanego według danej grupy.

B. Wynagrodzenie nauczycieli kontraktowych za godziny nadliczbowe.

§ 10.

(1) Przez godziny nadliczbowe rozumie się godziny nauczania, względnie pełnienie czynności

instruktorskich, przekraczające wymiar godzin, ustalony w §§ 1—3, 7—11, 14—17 i 19—25 rozporządzenia Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 24 stycznia 1934 r. o wymiarze godzin nauczania oraz innych zajęć obowiązkowych nauczycieli i kierowników szkół (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 1 poz. 4).

(2) Nauczyciele kontraktowi wszystkich typów szkół za nauczanie — a instruktorzy warsztatowi w szkołach zawodowych za pełnienie czynności instruktorskich — w godzinach nadliczbowych, otrzymują dodatkowe wynagrodzenie według określonej poniżej miesięcznej stawki za 1 godzinę tygodniowo.

(3) Za każdą nadliczbową godzinę nauczania otrzymuje:

1) wychowawczyni przedszkola . . . . . zł 5,—

2) nauczyciel:

a) publicznej szkoły powszechnej (specjalnej) i szkoły ćwiczeń . . . . . „ 5,—

b) szkoły średniej ogólnokształcącej i zakładu kształcenia nauczycieli . . . . . „ 19,—

c) szkoły zawodowej lub instytutu sztuk plastycznych . . . . . „ 12,—

d) Państwowego Instytutu Robót Ręcznych i Państwowego Instytutu Nauczycielskiego . . . . . „ 12,—

e) konserwatorium muzycznego, nauczający przedmiotów:

I, II i III kategorii . . . . . „ 10,—

IV kategorii . . . . . „ 12,—

V kategorii . . . . . „ 16,—

3) instruktor szkoły zawodowej, specjalnej lub instytutu sztuk plastycznych . . . . . „ 8,—

C. Wynagrodzenie nauczycieli i instruktorów kontraktowych, niezajętych w pełnej liczbie godzin (z wyjątkiem nauczycieli publicznych szkół powszechnych).

§ 11.

(1) Nauczyciele kontraktowi niezatrudnieni w pełnej liczbie godzin, otrzymują wynagrodzenie ryczałtowe, ustalane w zależności od ilości godzin nauczania w tygodniu, oraz określonej w niniejszym rozporządzeniu stawki wynagrodzenia miesięcznego za jedną godzinę nauczania tygodniowo w danej kategorii szkół i nauczycieli.

(2) Za jedną godzinę nauczania w tygodniu otrzymuje:

1) wychowawczyni przedszkola miesięcznie . . . . . zł 5,—

2) nauczyciel:

a) kwalifikowany szkoły średniej ogólnokształcącej lub zakładu kształcenia nauczycieli miesięcznie . . . . . „ 10,—

b) niekwalifikowany, szkół wymienionych w punkcie 2 miesięcznie . . . . . „ 8,—

c) szkoły zawodowej, nauczający przedmiotów kategorii I i II miesięcznie . . . . . „ 10,—

d) szkoły zawodowej, nauczający przedmiotów kategorii III i IV miesięcznie . . . . . „ 20,—

e) instytutu sztuk plastycznych miesięcznie . . . . . „ 20,—

f) Państwowego Instytutu Robót Ręcznych i Państwowego Instytutu Nauczycielskiego miesięcznie . . . . . „ 20,—

g) konserwatorium muzycznego, nauczający przedmiotów:

I kategorii miesięcznie . . . . . „ 11,—

II „ „ . . . . . „ 14,—

III „ „ . . . . . „ 16,—

IV „ „ . . . . . „ 20,—

V „ „ . . . . . „ 25,—

h) instytutu sztuki teatralnej, nauczający:

akompaniamentu fortepianowego miesięcznie . . . . . „ 11,—

wszelkich innych przedmiotów, wchodzących w zakres nauczania miesięcznie . . . . . „ 20,—

3) instruktor szkoły zawodowej (specjalnej lub instytutu sztuk plastycznych) miesięcznie . . . . . „ 8,—

(3) Wymienione w ustępie poprzednim stawki dla nauczycieli i instruktorów w szkołach zawodowych i artystycznych, może Minister zwiększyć aż do 100% w stosunku do wybitnych fachowców.

D. Zawieranie umowy.

§ 12.

(1) Stosunek służbowy pracowników kontraktowych opiera się na umowie, która należy zawierać z każdym pracownikiem (z wyjątkiem nauczycieli, wymienionych w § 14) pisemnie według załączonego wzoru Nr. 1. Spisanie i zatwierdzenie umowy powinno z reguły poprzedzać rozpoczęcie pełnienia obowiązków.

(2) Władzą powołaną do zawarcia umowy jest Inspektor Szkolny, Kurator Okręgu Szkolnego (Wojewoda Śląski, Kurator Liceum Krzemienieckiego) lub Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, zależnie od tego, której z tych władz szkoła podlega bezpośrednio.

(3) Kurator Okręgu Szkolnego lub Minister może upoważnić do zawarcia umowy dyrekcje zakładów naukowych. Umowa podlega zawsze zatwierdzeniu ze strony władzy, dającej upoważnienie. Z tego powodu zakład naukowy, upoważ-

niony do zawarcia umowy, przesyła dwa egzemplarze umowy, podpisane przez pracownika kontraktowego wraz z jednym odpisem tej umowy władzy upoważniającej. Władza zatrzymuje jeden egzemplarz umowy w swych aktach, drugi zaś — przeznaczony dla użytku interesowanego — wraz z uwierzytelnionym odpisem zwraca dyrekcji właściwego zakładu naukowego.

E. Czas trwania umowy.

§ 13.

(1) Przy określaniu czasu trwania umowy z nauczycielami kontraktowymi szkół państwowych i publicznych, opłacanymi przez Państwo, w związku z nową organizacją roku szkolnego, zarządzoną rozporządzeniem Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 18 listopada 1932 r. (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 8, poz. 99), stosować należy następujące zasady:

- a) jeżeli nauczyciel kontraktowy ma być zatrudniony przez pełne dwa półrocza szkolne, umowę spisać należy od 16 sierpnia do 30 czerwca następnego roku, jeżeli jednak władze chcą zatrudnić nauczyciela przez całe następne dwa półrocza szkolne, należy nową umowę zawrzeć już nie od 16 sierpnia, lecz od 1 lipca do 30 czerwca, czyli na 12 miesięcy i podobnie postępować w dalszych latach szkolnych;
- b) jeżeli nauczyciel kontraktowy zatrudniony ma być tylko przez pierwsze półrocze szkolne, umowę spisać należy od 16 sierpnia do 31 grudnia;
- c) jeżeli nauczyciel kontraktowy zatrudniony ma być przez drugie półrocze szkolne, umowę spisać należy od 16 stycznia do 30 czerwca;
- d) jeżeli nauczyciel kontraktowy ma być zatrudniony w ciągu krótszego czasu niż jedno półrocze szkolne, umowę należy spisać na przeciąg czasu, przez który faktycznie ma być zatrudniony;
- e) jeżeli nauczyciel kontraktowy ma rozpocząć pracę w ciągu pierwszego półrocza, a stosunek służbowy ma wygasnąć w ciągu lub z końcem drugiego półrocza, umowę spisać należy na przeciąg czasu, przez który nauczyciel faktycznie ma być zatrudniony, przyczem ferie zimowe nie stanowią przerwy w stosunku służbowym i są płatne tak, jak zwykły czas zajęć.

(2) Zasady powyższe nie dotyczą zawierania umów z nauczycielami tych szkół, których organizacja roku szkolnego jest ustalona odmiennie, niż to regulują §§ 1, 2, 3, 4 wspomnianego wyżej rozporządzenia o organizacji roku szkolnego. Z nauczycielami takimi należy zawierać umowy zgodnie z dotychczas obowiązującymi przepisami, dotyczącymi organizacji roku szkolnego w

tych szkołach i przestrzegając przy określaniu czasu trwania umowy następujących zasad:

- a) jeżeli nauczyciel kontraktowy zatrudniony ma być od 1 września do 30 czerwca następnego roku, umowę spisać należy na przeciąg 10 miesięcy, jeżeli jednak władze chcą zatrudnić nauczyciela przez całe następne dwa półrocza szkolne, należy umowę zawrzeć już nie od 1 września, lecz od 1 lipca do 30 czerwca, czyli na 12 miesięcy i podobnie postępować w dalszych latach szkolnych;
- b) jeżeli nauczyciel kontraktowy zatrudniony ma być przez jedno (en) półrocze (semestr) szkolne (y) umowę spisać należy na przeciąg 5 miesięcy;
- c) jeżeli nauczyciel kontraktowy rozpocząć ma pracę w ciągu pierwszego półrocza (semestru) szkolnego, a stosunek służbowy z nim ma wygasnąć w ciągu drugiego półrocza (semestru) szkolnego lub z końcem drugiego półrocza (semestru) szkolnego, umowę spisać należy na przeciąg czasu, przez który nauczyciel faktycznie ma być zatrudniony, z tem, że ferie zimowe nie stanowią przerwy w stosunku służbowym i są płatne tak jak zajęcia w szkole;
- d) jeżeli nauczyciel kontraktowy ma być zatrudniony przez mniej niż jedno półrocze (semestr) szkolne (y), umowę należy spisać na przeciąg czasu, przez który faktycznie ma być zatrudniony.

(3) Jeżeli w pewnych szkołach zawodowych (średnich rolniczych i ogrodniczych oraz niższych męskich i żeńskich szkołach rolniczych, ogrodniczych i specjalnych) nauczyciele kontraktowi pracują przez cały rok (również w czasie wakacyj), to umowy należy z nimi spisywać na 12 miesięcy.

(4) Ponieważ w szkolnictwie zawodowym trafiają się niekiedy jednostki szkolne z taką organizacją pracy podczas roku szkolnego, przy której stosowanie przepisów niniejszego rozporządzenia mogłoby wywołać wątpliwości, winny władze w wypadkach wątpliwych zwracać się do Ministerstwa o wyjaśnienie. Dla takich jednostek szkolnych czas trwania umowy określony zostanie osobnymi zarządzeniami Ministerstwa.

(5) Postanowienia niniejszego paragrafu nie dotyczą nauczycieli, wymienionych w § 14.

F. Wynagrodzenie nauczycieli publicznych szkół powszechnych (szkół specjalnych, szkół ćwiczeń), nieuczących w pełnym wymiarze godzin.

§ 14.

Nauczyciele w publicznych szkołach powszechnych (szkołach specjalnych, szkołach ćwiczeń), uczący w niepełnym wymiarze godzin, otrzymują wynagrodzenie w wysokości 1 zł 50 gr. za każdą odbytą godzinę nauki.

§ 15.

Wynagrodzenie to płatne jest miesięcznie zdołu. Wymierza je Kurator Okręgu Szkolnego (Wojewoda Śląski) na podstawie wniosku Inspektora Szkolnego (Dyrektora Seminarjum), opartego na rozkładzie zajęć oraz na sporządzonym przez kierownika szkoły wykazie odbytych godzin nauki.

§ 16.

(1) Z nauczycielami w publicznych szkołach powszechnych, uczącymi w niepełnym wymiarze godzin, nie należy zawierać umów, lecz na dowód zatrudnienia, doręczyć pismo, powierzające nauczanie według załączonego wzoru Nr. 4.

(2) Miesięczny wykaz godzin tych nauczycieli sporządza według załączonego wzoru Nr. 2 kierownik szkoły i przesyła go Inspektorowi Szkolnemu. Inspektor Szkolny sporządza wykaz godzin dla całego obwodu szkolnego według załączonego wzoru Nr. 3 i przesyła Kuratorium z wnioskiem o asygnowanie wynagrodzenia.

§ 17.

(1) Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 lutego 1934 r.

(2) Z dniem tym traci moc obowiązująca wszystkie przepisy w przedmiotach, uregulowanych niniejszym rozporządzeniem, a w szczególności okólniki Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego:

1) z dnia 11 listopada 1922 r. w sprawie nauczycieli kontraktowych w szkołach powszechnych (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 30, poz. 377).

2) z dnia 14 maja 1923 r. w sprawie nauczycieli kontraktowych w szkołach powszechnych (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 12, poz. 101),

3) z dnia 11 stycznia 1925 r. w sprawie umowy z nauczycielami kontraktowymi (zastępcami) w publicznych szkołach powszechnych (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 4 poz. 44),

4) z dnia 30 czerwca 1926 r. w sprawie wynagrodzenia nauczycieli kontraktowych w szkołach średnich ogólnokształcących i seminarjach nauczycielskich oraz nauczycieli, asystentów, praktykantów i instruktorów kontraktowych w szkołach zawodowych (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 6, poz. 50),

5) z dnia 1 sierpnia 1933 r. w sprawie czasu trwania umów z nauczycielami kontraktowymi (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 10, poz. 148).

Minister Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego:

(—) J. Jędrzejewicz.

ZAŁĄCZNIK Nr. 1.

W z ó r.

UMOWA

o pracę, zawarta w . . . . . dnia . . . . .
193 r. między . . . . . działającym
w imieniu . . . . . (Skarbu Państwa)
jako pracodawcy, a Pan . . . . .
jako pracownikiem.

1) Pan . . . . .
w dalszej treści umowy niniejszej zwan pracownikiem, przyjmuje na siebie od dnia . . . . .
193 r. do . . . . . obowiązki nauczyciela (instruktora) w . . . . .
w . . . . . w wymiarze . . . . . godzin lekcyjnych tygodniowo.

2) Pracownik będzie otrzymywał wynagrodzenie, równające się uposażeniu funkcjonariuszów państwowych . . . . . (. . . . .) grupy.

Wynagrodzenie to będzie wypłacane miesięcznie zgóry przez cały czas trwania umowy.

*) Pracownik będzie otrzymywał wynagrodzenie ryczałtowe, płatne miesięcznie zgóry w wysokości zł . . . . . (słownie: . . . . .).

Z tytułu nauczania w wymiarze wyższym niż określony został w punkcie 1) umowy (za godziny nadliczbowe), pracownik otrzymywać będzie dodatkowe wynagrodzenie, wypłacane miesięcznie zgóry w wysokości zł . . . . . za 1 godzinę lekcyjną tygodniowo.

W razie podróży służbowych, delegacji lub przeniesienia przysługują pracownikowi należności według norm, obowiązujących dla funkcjonariuszów państwowych, pobierających uposażenie grupy . . . . .

(2) W razie nieobecności na służbie z powodu choroby lub nieszczęśliwego wypadku, jeżeli one nie zostały wywołane umyślnie, wskutek powołania do pełnienia obowiązków sędziego przysięgłego, ławnika sądu pracy, albo innych obowiązków obywatelskich, nałożonych przepisami prawa publicznego, albo też wskutek wykluczenia od zajęć przez władzę sanitarną, dla zapobieżenia rozwleczeniu choroby zaraźliwej, pracownik zachowuje przez okres trzech miesięcy prawo do wynagrodzenia, zmniejszonego o kwoty, otrzymane z tytułu ubezpieczenia prawno-publicznego w razie choroby lub nieszczęśliwego wypadku, względnie ze Skarbu Państwa w razie powołania do pełnienia wyżej wymienionych obowiązków obywatelskich, albo też wykluczenia od zajęć przez władze sanitarne. W razie powołania do ćwiczeń wojskowych rezerwy będzie pracownik otrzymywał wynagrodzenie, określone w punkcie 2) bez potrąceń. We wszystkich wymienionych wyżej wypadkach niemożności pełnienia

obowiązków służbowych prawo do wynagrodzenia gaśnie przed upływem trzech miesięcy, jeżeli w ciągu tych trzech miesięcy umowa niniejsza ulegnie rozwiązaniu wskutek upływu czasu, na który ją zawarto. W razie powołania do czynnej służby wojskowej na pięć miesięcy w myśl art. 60 ustawy z dn. 23 maja 1924 r. o powszechnym obowiązku wojskowym, oraz w razie powołania do służby wojskowej na skutek mobilizacji lub częściowego uzupełnienia wojska do stopy wojennej, przestanie pracownik otrzymywać wynikające z niniejszej umowy wynagrodzenie z końcem miesiąca, w którym nastąpiło powołanie.

4) Pracownik obowiązuje się ściśle stosować do ustaw i innych przepisów, regulaminów i instrukcji, obowiązujących nauczycieli szkoły, w której pracuje, oraz do zarządzeń władz nad tą szkołą przełożonych.

5) W razie uchybienia warunkom umowy, a w szczególności obowiązkom służbowym, mogą być nałożone na pracownika kary pieniężne do wysokości 10% wynagrodzenia, niezależnie od możliwości stosowania innych rygorów.

6) Rozwiązanie stosunku służbowego z niniejszej umowy następuje:

- a) wskutek upływu czasu, na który umowę zawarto,
- b) z dniem ostatnim miesiąca, w którym doręczono pracownikowi pismo, zawierające z nim stosunek służbowy o charakterze publiczno-prawnym,
- c) z chwilą śmierci pracownika.

Umowa nie ulega rozwiązaniu z powodu powołania pracownika do służby wojskowej na skutek mobilizacji lub częściowego uzupełnienia wojska do stopy wojennej, względnie z powodu powołania do pięciomiesięcznej obowiązkowej służby czynnej w wojsku stałym, o ile stosunek służbowy do chwili powołania trwał co najmniej rok.

Po upływie trzech miesięcy niepełnienia obowiązków z powodu choroby lub nieszczęśliwego wypadku może . . . . . uznać umowę za rozwiązaną.

Umowa niniejsza może być w każdej chwili rozwiązana przed upływem czasu, na jaki została zawarta. W tym wypadku rozwiązanie stosunku służbowego następuje po upływie trzech miesięcy od wypowiedzenia umowy przez . . . . . lub pracownika. Trzymiesięczny okres wypowiedzenia winien pokrywać się z miesiącami kalendarzowymi, wypowiedzenie zaś winno nastąpić na piśmie i być doręczone najpóźniej w ostatnim dniu miesiąca, poprzedzającego okres wypowiedzenia.

***) Umowa niniejsza może być każdej chwili rozwiązana przed upływem czasu na jaki została zawarta. W tym wypadku rozwiązanie stosunku służbowego następuje po wypowiedzeniu

umowy. Wypowiedzenie dokonane być winno najpóźniej na 6 tygodni naprzód na koniec kwartału kalendarzowego i doręczone przed tym terminem pracownikowi na piśmie.

W razie popełnienia przez pracownika zaniechania lub czynu, który bądźto podpada pod powszechnie obowiązujące ustawy karne i ścigany ma być w drodze karno-sądowej, bądź też stanowiłby, jeśliby się go dopuścił nauczyciel etatowy względnie funkcjonariusz państwowy, występki służbowy w rozumieniu odnośnych ustaw i przepisów, służyć będzie . . . . .

prawo jednostronnego uznania niniejszej umowy za rozwiązaną natychmiast. Decyzja ta, która winna być umotywowana i doręczona na piśmie, powoduje rozwiązanie stosunku służbowego z chwilą jej doręczenia i wstrzymanie z tą chwilą określonego w punkcie 2) wynagrodzenia. O ile decyzja ta nie wyszła od władzy centralnej (której decyzja nie podlega dalszemu tokowi instancyj) będzie pracownikowi służyło prawo odwołania się od tej decyzji w ciągu 14 dni od dnia następującego po dniu doręczenia do władzy bezpośrednio wyższej. Orzeczenie wydane w II instancji jest ostateczne. Odwołanie nie ma w żadnym wypadku mocy wstrzymującej, a tylko w razie uchylenia decyzji pierwszej przez władzę wyższej instancji będzie pracownikowi służyło prawo żądania przywrócenia go do pełnienia służby na warunkach niniejszej umowy, przyczem wynagrodzenie, jakie należałoby się od chwili zwolnienia, winno być dodatkowo wypłacone. Ponadto zrzeka się pracownik prawa podnoszenia z powodu wyżej unormowanego jednostronnego natychmiastowego rozwiązania umowy jakichkolwiek zarzutów, względnie żądania jakiegokolwiek odszkodowania.

7) W razie rozwiązania stosunku służbowego pracownik będzie obowiązany zwrócić otrzymane zaliczki i uregulować zaciągnięte względem pracodawcy (Skarbu Państwa) zobowiązania pieniężne i służbowe.

8) Dla wszystkich sporów, wynikłych ewentualnie z niniejszej umowy, będą w I instancji kompetentne sądy przedmiotowo-właściwe, mające siedzibę w . . . . .

. . . . ., dnia . . . . ., 193 r.

Podpis przedstawiciela władzy:

Podpis pracownika:

U w a g a : Ustęp oznaczony * ważny jest tylko dla umów, zawieranych z nauczycielami, którzy będą zatrudnieni w niepełnym wymiarze godzin. W tych wypadkach skreślić należy dwa pierwsze ustępy punktu 2). Ustęp oznaczony ** będzie miał zastosowanie w umowach, zawieranych po dniu 1 lipca 1934 r., w tych umowach skreślić należy ustęp poprzedni.

ZALĄCZNIK Nr. 2.

W z ó r.

..... dn. .... 193 r.

**KIEROWNICTWO
PUBLICZNEJ SZKOŁY
POWSZECHNEJ**

w .....

L. .... /3

Do

Inspektoratu Szkolnego

w .....

....., nauczyciel nieza-
trudniony w pełnym wymiarze godzin, udzielał
nauki w miesiącu ..... w ilości .....
godzin lekcyjnych, odbytych w dniach .....

Dane powyższe oparte są na wpisach w
dzienniku lekcyjnym i zgodne z prawdą.

Kierownik Publicznej Szkoły Powszechnej:

ZALĄCZNIK Nr. 3.

W z ó r.

INSPEKTOR SZKOLNY

w .....

Nr. .... /3

W Y K A Z

godzin lekcyjnych, odbytych w miesiącu ..
..... 193 r. przez nauczycieli publicznych
szkół powszechnych niezajętych w pełnym wy-
miarze godzin.

L. p.	Imię i nazwisko nauczyciela	Szkoły w których udziela nauki	Rejony płatnicze w kolejnym porządku	Ilość go zin w szkołach	Nau za podan w miesiącu	U w a g i
1.	Jan Kowalski	publ. szkoły p. Nr. 23 " " " " 41 w Łodzi	1	15 18	33	

W z ó r.

ZALĄCZNIK Nr. 4.

INSPEKTOR SZKOLNY

w .....

Nr. .... /3

Dnia .....

Do

.....
.....

w .....

Na zasadzie wyrażonej w dniu .....
zgody, powierzam .....
od dnia ..... do dnia .....
nauczanie .....
w publicznej szkole powszechnej w .....
z obowiązkiem udzielania nauki w wymiarze
..... godzin lekcyjnych tygodniowo.

Wynagrodzenie będzie ..... otrzymywał
miesięcznie zdołu w wysokości zł. 1,50 za każdą
odbytą godzinę lekcyjną.

Inspektor Szkolny:

_____

24.

Przedruk z Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 1 poz. 7.

ROZPORZĄDZENIE

Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publ.
z dnia 24 stycznia 1934 r. (Nr. BP.-2753/34)
**w sprawie wynagrodzenia kontraktowych lekarzy
i dentystów szkolnych.**

Na podstawie art. 1 ustawy z dnia 4 VI.
1920 r., o tymczasowym ustroju władz szkolnych
(Dz. U. R. i P. Nr. 50, poz. 304) ustaląm następu-
jące normy wynagrodzenia kontraktowych le-
karzy i dentystów szkolnych.

§ 1.

Lekarze i dentyści szkolni, zatrudnieni jako
pracownicy kontraktowi w państwowych szko-
łach średnich ogólnokształcących, zakładach
kształcenia nauczycieli i szkołach zawodowych,
otrzymują miesięcznie za każdą godzinę pracy
tygodniowo wynagrodzenie w kwocie zł. 14,—.

§ 2.

Liczbę godzin tygodniowej pracy lekarzy
i dentystów szkolnych w poszczególnych szko-

łach średnich ogólnokształcących i zakładach kształcenia nauczycieli ustala Kuratorium Okręgu Szkolnego w ramach przyznanej przez Ministerstwo liczby godzin.

§ 3.

W szkołach zawodowych przy ustalaniu liczby godzin tygodniowej pracy kontraktowych lekarzy i dentystów szkolnych przyjąć należy następujące normy:

- a) dla lekarzy w szkołach, posiadających warsztaty maszynowe, oraz w szkołach, posiadających internaty — 1 godzinę pracy na 20 uczniów,
- b) dla lekarzy w innych szkołach — 1 godzinę pracy na 30 uczniów,
- c) dla dentystów — 1 godzinę pracy na 30 uczniów.

§ 4.

Umowy z wymienionymi w § 1 pracownikami należy zawierać na czas nieokreślony według przepisów, podanych w okólniku Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 12 listopada 1930 r. w sprawie zmiany wzorów umów z pracownikami kontraktowymi (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 11, poz. 174) i okólniku Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 12 stycznia 1934 r. (BP-1704/34) w sprawie zmiany umów z pracownikami kontraktowymi.

§ 5.

Lekarze szkolni w państwowych szkołach ogólnokształcących, zakładach kształcenia nauczycieli oraz w szkołach zawodowych, nauczający w tych szkołach poza godzinami zajęć, obowiązującymi ich z tytułu opieki lekarskiej i higienicznej, higieny i ratownictwa jako przedmiotu objętego planem nauczania w szkole, pobierają za każdą godzinę lekcyjną tygodniowo wynagrodzenie miesięczne według norm, ustalonych dla kwalifikowanych nauczycieli kontraktowych w szkołach średnich ogólnokształcących.

§ 6.

Z lekarzami szkolnymi jako nauczycielami higieny i ratownictwa należy zawierać oddzielne umowy na ogólnych zasadach, przewidzianych dla nauczycieli kontraktowych szkół średnich w Rozporządzeniu Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 24 stycznia 1934 r. w sprawie wynagrodzenia nauczycieli kontraktowych szkół państwowych i publicznych

opłacanych przez Państwo (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 1, poz. 6).

§ 7.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 lutego 1934 r.

Równocześnie tracą moc obowiązującą:

1. Zarządzenie Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 28 października 1931 r. Nr. I. WF-2220/31 w sprawie wynagrodzenia lekarzy i dentystów szkolnych (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 11, poz. 128).

2. Okólnik Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 6 września 1926 roku Nr. O. Prez-7617/26 w sprawie wynagrodzenia kontraktowych lekarzy szkolnych w państwowych szkołach zawodowych (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 13, poz. 177).

3. Okólnik Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 17 grudnia 1926 r. (O. Prez-12580/26) w sprawie wynagrodzenia kontraktowych lekarzy i dentystów szkolnych w państwowych szkołach zawodowych (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 1 z 1927 r. poz. 14).

4. Okólnik Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 5 listopada 1927 r. (Nr. OHFiz-803/27) w sprawie wynagrodzenia lekarzy szkolnych za wykłady higieny.

5. Okólnik Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego Nr. 144 z dnia 12 października 1933 r. (BP-15058/33) w sprawie ustalania liczby godzin tygodniowej pracy kontraktowych lekarzy państwowych szkół rolniczych i ogrodniczych.

6. oraz wszystkie inne przepisy sprzeczne z postanowieniami niniejszego rozporządzenia.

Minister Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego:

(—) J. Jędrzejwicz.

25.

WOJEWODA ŚLASKI.

Nr. O.P. IV-256/1. Katowice, dn. 14. marca 1934.

Do

Kierownictw Publicznych Doksztalających
Szkół Zawodowych

w Województwie Śląskiem.

W sprawie powołania komisji egzaminacyjnych dla eksternów przy szkołach doksztalających zawodowych.

Na podstawie § 3 zarządzenia Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia

4. lutego 1930 r. w sprawie egzaminów dla eksternów przy szkołach dokształcających zawodowych (Nr. III. D. 1314/30, Dz. U. Min. W. R. i O. P. Nr. 2, poz. 17) powołuję przy publicznych szkołach dokształcających zawodowych Nr. 3 w Bielsku, w Cieszynie, Nr. 1, w Katowicach, Nr. 1, w Królewskiej Hucie i w Rybniku Komisje Egzaminacyjne dla eksternów.

Tok postępowania Komisji egzaminacyjnych określony jest powołaniem na wstępie zarządzeniem Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z tą jedynie zmianą, że słowa zarządzenia „Kuratorium Okręgu Szkolnego“ zastępuje się słowami: „Urząd Wojewódzki Śląski — Wydział Oświecenia Publicznego“, a słowa „Kuratorium Okręgu Szkolnego“ słowami: „Wojewoda Śląski.

Wojewoda Śląski:

w z.:

(—) Dr. Saloni,
Wicewojewoda.

ZARZĄDZENIE

Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publ.
z dnia 4 lutego 1930 r.

w sprawie egzaminów dla eksternów przy szkołach dokształcających zawodowych.

Na podstawie art. 1 ustawy z dnia 4 czerwca 1920 r. o tymczasowym ustroju władz szkolnych (Dz. U. R. P. Nr. 50, poz. 304) zarządzam co następuje:

§ 1. Wymienieni w art. 155 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7. czerwca 1927 r. o prawie przemysłowem (Dz. U. R. P. Nr. 53 poz. 468) terminatorzy i pomocnicy, którzy z usprawiedliwionych powodów nie posiadają świadectwa ukończenia szkoły dokształcającej zawodowej publicznej, lub szkoły równowartościowej, mogą otrzymać zezwolenie na składanie uproszczonego egzaminu z kursu szkoły dokształcającej zawodowej jako eksterni, celem uzyskania świadectwa, stwierdzającego posiadanie wykształcenia, uznanego przez państwowe władze szkolne za równowartościowe z wykształceniem, jakie daje ukończenie publicznej szkoły dokształcającej zawodowej.

§ 2. Powodem usprawiedliwiającym nieukończenie szkoły dokształcającej zawodowej publicznej lub szkoły równowartościowej, może być:

- 1) brak takiej szkoły w czasie odbywania przez kandydata nauki rzemiosła i to nietylko brak szkoły w miejscowości, gdzie kandydat odbywał naukę rzemiosła, ale i w miejscowości, gdzie w tym czasie zamieszkiwał, jeżeli przytem najbliższa miejscowość, w której znajdowała się szkoła dokształcająca zawodowa jest oddalona ponad 4 klm. od miejscowości wyżej wymienionych i brak z nią dogodnej komunikacji (np. kolej, tramwaj, autobus);
- 2) powstanie szkoły w czasie, kiedy kandydat odbył już część nauki rzemiosła, tak, że pomimo pilnego uczęszczania do szkoły nie zdążył jej ukończyć i w chwili ukończenia terminu brak mu było do ukończenia szkoły więcej niż pół roku;
- 3) przerwanie uczęszczania do szkoły dokształcającej zawodowej wskutek powołania ucznia do odbywania czynnej służby wojskowej;
- 4) zwolnienie ucznia ze szkoły dokształcającej zawodowej ze względów uniemożliwiających wspólne nauczanie (stan zdrowia ucznia, bardzo posunięty wiek);
- 5) wydanie kandydatowi zaświadczenia o odroczeniu obowiązku uczęszczania do szkoły na podstawie § 4 rozporządzenia Ministra Pracy i Opieki Społecznej w porozumieniu z Ministrem Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 31. grudnia 1924 r. o wykonaniu obowiązku szkolnego przez młodocianych (Dz. U. R. P. Nr. 4 r. 1925).

Od dnia 1. września 1931 r. kurator Okręgu Szkoln. może nie uznawać braku szkoły dokształcającej zawod. za powód, usprawiedliwiający nieukończenie szkoły, jeżeli w danej miejscowości istnieją warunki utworzenia takiej szkoły, a szkoła nie powstała, pomimo, że na jej prowadzenie kurator zapewnił gminie miejscowej pomoc materialną ze Skarbu Państwa w wysokości ustalonej dla danego okręgu.

§ 3. Egzaminy będą się odbywały przed Komisjami Egzaminacyjnymi, utworzonymi przy publicznych szkołach dokształcających zawodowych. W wyjątkowych wypadkach Komisje mogą być tworzone przy szkołach dokształcających zawodowych prywatnych, uznanych przez Państwo.

Komisje Egzaminacyjne powołuje Kurator Okręgu Szkolnego i wyznacza miejsce ich urzędowania.

W skład Komisji wchodzi przewodniczący i co najmniej 1 egzaminator dla przedmiotów zawodowych i 1 — dla przedmiotów ogólnokształcących i pomocniczych.

Jednocześnie z wyznaczeniem członków Komisji Kurator Okręgu Szkolnego wyznacza ich zastępców.

Członkami Komisji Egzaminacyjnych i zastępcami mogą być nauczyciele szkoły doksztalcającej zawodowej, przy której Komisja zostaje utworzona. Kierownik tej szkoły wchodzi z reguły do Komisji jako jej członek.

Nadzór nad egzaminami sprawuje Kuratorjum Okręgu Szkolnego. Delegatowi Kuratorjum przysługuje prawo stawiania pytań podczas egzaminu.

§ 4. Komisja Egzaminacyjna używać będzie pieczęci szkoły doksztalcającej zawodowej, przy której będzie utworzona i będzie się posługiwała drukami zaleconymi przez władze szkolne państwowe.

Akta Komisji przechowuje każdorazowy przewodniczący Komisji i przekazuje je protokólnie na zlecenie Kuratora Okręgu Szkolnego albo swojemu następcy albo Kuratorjum Okręgu Szkolnego.

§ 5. Egzaminy mają się odbywać zasadniczo 2 razy do roku, w kwietniu i w listopadzie. Kurator Okręgu Szkolnego może w razie potrzeby wyznaczyć egzaminy w innych terminach.

§ 6. Podanie o udzielenie zezwolenia na składanie egzaminu kandydaci wnoszą do właściwego Kuratorjum Okręgu Szkolnego.

Do podania należy dołączyć:

- 1) krótki i zwięzły życiorys kandydata, napisany własnoręcznie,
- 2) metrykę urodzenia (wyciąg),
- 3) świadectwo ukończenia nauki rzemiosła,
- 4) 2 fotografie z poświadczeniem tożsamości,
- 5) dowód, stwierdzający, że kandydat nie miał możliwości uczęszczania do szkoły doksztalcającej zawodowej względnie jej ukończenia i odpowiada warunkom wymienionym w § 2,
- 6) dowód uczęszczania do szkoły doksztalcającej zawodowej (jeżeli kandydat do szkoły uczęszczał).

§ 7. Na podstawie podania Kuratorjum rozstrzyga o dopuszczeniu kandydata do egzaminu, wyznacza miejsce i termin egzaminu i przesyła

podanie kandydata wraz z załącznikami przewodniczącemu właściwej Komisji Egzaminacyjnej.

Przewodniczący Komisji Egzaminacyjnej za wiadamia pisemnie kandydata o decyzji Kuratorjum i o terminie egzaminu.

§ 8. Kandydaci dopuszczeni do egzaminu składają przed egzaminem na ręce przewodniczącego Komisji opłatę w wysokości 12 zł. W razie zgłoszenia się do egzaminu większej liczby kandydatów przewodniczący Komisji może wystąpić do Kuratorjum z wnioskiem o zmniejszenie opłaty za egzamin. Opłaty egzaminacyjne po pokryciu wszystkich kosztów, związanych z urzędowaniem Komisji Egzaminacyjnej, dzieli się w równych częściach między członków Komisji.

§ 9. Egzamin obejmuje 2 grupy przedmiotów: grupę A — przedmioty ogólnokształcące i pomocnicze i grupę B — przedmioty zawodowe. Egzamin ma się odbywać częściowo piśmiennie częściowo ustnie i ma na celu stwierdzenie, że ogólny poziom przygotowania kandydata może być uznany za odpowiadający przygotowaniu kończących szkoły doksztalcające zawodowe najniższego typu organizacyjnego (o programie dla oddziałów mieszanych).

Materiał egzaminacyjny.

Przedmioty grupy A:

1) język polski: dobre, wyraźne czytanie i opowiadanie przeczytanego ustępu; napisanie oferty, pokwitowania, zamówienia, zaświadczenia, telegramu na dany temat;

2) nauka o Polsce: a) ogólne wiadomości z dziedziny krajoznawstwa i geografii gospodarczej: geograficzne położenie Polski, granice, państwa graniczne, podział administracyjny (województwa, powiaty, gminy), ośrodki przemysłowe, porty morskie Polski — Gdańsk, Gdynia; b) ogólne wiadomości z dziedziny nauki o obywatelstwie oraz o ustroju prawnym rzemiosła i przemysłu, Konstytucja, Prezydent, Sejm i Senat, Rząd, prawa i obowiązki obywatela Państwa, samorząd, ustawa przemysłowa z uwzględnieniem działu o rzemiosłach, ustawy o ochronie pracy, o związkach zawodowych, o kasach chorych, o ubezpieczeniu od wypadków przy pracy, o umowie najmu, o sądach pracy;

3) rachunki: cztery działania nad liczbami całkowitymi, ułamkami dziesiętnymi i przekształcanie ułamków zwykłych w dziesiętne, stosunek procentowy i obliczanie procentu, obliczanie pól prostokąta, równoległoboku, trójkąta, koła; roz-

wiązywanie łatwych zadań z dziedziny bezpośrednio związanej z zawodem egzaminowanego (obliczanie ceny, kosztów, przeprowadzenie prostej kalkulacji ceny własnej i ceny sprzedaży);

4) księgowość: wiadomości podstawowe z księgowości, niezbędne przy prowadzeniu mniejszego warsztatu rzemieślniczego. Egzaminowany może wykazać znajomość albo księgowości pojedynczej, albo podwójnej, albo wreszcie uproszczonej amerykańskiej;

Przedmioty grupy B:

5) rysunek zawodowy: tylko dla zawodów, wymagających znajomości rysunku i w zakresie ściśle związanym z zawodem.

Egzaminowany powinien wykazać się umiejętnością czytania rysunku, tj. wykazać, że o tyle rozumie rysunek i w nim się orientuje, że potrafiłby według niego wykonać przedstawiony na rysunku przedmiot i odwrotnie, powinien potrafić naszkicować posiadany model, albo też na podstawie ogólnego szkicu czy widoku, narysować konstrukcyjne detale;

6) ogólne wiadomości z dziedziny teorii zawodu; a) o materiałach, używanych w zawodzie, o ich zastosowaniu, pochodzeniu, gatunkach, o stosowanych w praktyce sposobach rozpoznawania ich dobroci, o sposobach przechowywania i obchodzenia się z nimi; b) o narzędziach i maszynach stosowanych w zawodzie i obchodzeniu się z nimi, o sposobach obróbki, względnie przeróbki, o przygotowaniu materiału, wykonywaniu przedmiotu i jego wykończaniu (przy stawianiu odnośnych pytań należy uwzględnić warunki, w których pracował egzaminowany).

U w a g a: Przy rysunku kandydat wykaże się jednocześnie znajomością pewnych zasadniczych rzeczy z geometrii i kreślenia geometrycznego; przy egzaminie z teorii zawodu, kandydat wykaże się wiadomością niezbędnych w jego zawodzie rzeczy z dziedziny fizyki (ciepła i jego zastosowania, elektrotechniki, mechaniki).

§ 10. Z przebiegu egzaminu Komisja spisuje protokół. Wiadomości, wykazane przez egzaminowanego z przedmiotów grupy A i grupy B, Komisja ocenia dla każdej grupy osobno, jako „dostateczne“ lub „niedostateczne“ decydując większością głosów.

Egzaminowanemu, który według oceny Komisji wykazał na egzaminie wiadomości „dosta-

teczne“ z obu grup przedmiotów, Komisja wydaje świadectwo według załączonego wzoru, stwierdzające posiadanie wykształcenia uznanego za równowartościowe z wykształceniem, jakie daje ukończenie publicznej szkoły kształcącej zawodowej i odpowiadające wymaganiom art. 155 rozporządzenia Prezydenta z dnia 7.czerwca 1927 r. o prawie przemysłowem (Dz. Ust. Nr. 53, poz. 468).

W razie ujemnego wyniku egzaminu może egzaminowany zgłosić się ponownie do egzaminu w jednym z następnych terminów, po upływie najmniej trzech miesięcy.

Uzyskanie na egzaminie oceny dostatecznej z jednej grupy przedmiotów zwalnia od ponownego egzaminu z przedmiotów tejże grupy przy egzaminie następnym, o ile on nastąpi nie później niż po pół roku.

Egzaminowany może przystępować do egzaminu najwyżej 3 razy.

§ 11. Do obowiązków Komisji Egzaminacyjnej należy także prowadzenie spisu kandydatów, zgłaszających się do egzaminu oraz składanie Kuratorjum Okręgu Szkolnego szczegółowego sprawozdania z dokonanych czynności w ciągu dwóch tygodni po każdorazowym zakończeniu egzaminu.

§ 12. Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia i obowiązuje aż do odwołania.

Warszawa, dnia 4. lutego 1930 r. (Nr. III. D. 1314/30).

Minister Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego

(—) **Śl. Czerwiński.**

26.

Minister
Wyznań Religijnych i Oświecenia
Publicznego.

W a r s z a w a.

O K Ó L N I K Nr. 36

z dnia 13 marca 1934 r. (II-S-2169/36)

w sprawie nauk rekolekcyjnych dla młodzieży szkolnej.

Na zapytanie jednego z Kuratorów w sprawie powyższej wyjaśniam co następuje:

Ponieważ rekolekcje są praktyką religijną młodzieży szkolnej katolickiej, należąca do całości nauczania i wychowania religijnego w myśl

postanowień rozporządzenia Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 9-go grudnia 1926 r. o nauce szkolnej religii katolickiej (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 2, poz. 25 ex 1927) przeto do wygłaszania nauk rekolekcyjnych dla młodzieży szkolnej obowiązany jest zasadniczo katecheta danej szkoły, który zna powierzoną sobie młodzież i potrafi oddziaływać na nią w sposób odpowiedni pod względem moralnym i wychowawczym.

Gdyby z ważnych powodów katecheta szkoły nie mógł osobiście przeprowadzić nauk rekolekcyjnych, wówczas może być w tym celu powołany wskazany przez niego zastępca, jednakże tylko za zgodą dyrektora szkoły, o ile chodzi o szkoły średnie ogólnokształcące i zawodowe, względnie Inspektora Szkolnego, jeżeli chodzi o szkoły powszechne. W każdym jednak wypadku za przeprowadzenie nauk rekolekcyjnych jest odpowiedzialny katecheta danej szkoły.

Minister: (—) W. Jędrzejewicz.

27.

Urząd Wojewódzki Śląski
Wydział Oświecenia Publ.

Nr. O. P. I-41/9. Katowice, dn. 20. marca 1934 r.

Do

Dyrekcji państwowych, komunalnych i prywatnych szkół średnich ogólnokształcących, państwowych i komunalnych szkół średnich zawodowych, państwowych i prywatnych zakładów kształcenia nauczycieli oraz Powiatowych Urzędów Szkolnych i Rad Szkolnych Powiatowych

w Województwie Śląskiem.

W sprawie ulgowych opłat na kolejkach dla wycieczek szkolnych.

Urząd Wojewódzki Śląski — Wydział Oświecenia Publicznego, zawiadamia, że stosownie do decyzji Pana Ministra Komunikacji z ważnością do dnia 31 grudnia 1934 r., opłaty w wysokości połowy opłat ulgowych wskazanych w tabeli szóstej załącznika do T. O. B. E. należy pobierać przy wszystkich zbiorowych wycieczkach uczniów szkół średnich i powszechnych oraz przy przejazdach dzieci na kolonie letnie, a więc także i wtedy, gdy uczniowie (dzieci w wieku do lat 18) przekroczyli 10 rok życia. Do powyższych przejazdów stosuje się bez zmiany postanowienia, zawarte w punktach 2—4 § 32 T. O. B. E.

Nadmienia się przytem, że opłaty w wysokości połowy opłat ulgowych, wskazanych w tabeli szóstej załącznika do T. O. B. E., należy także stosować przy zbiorowych wycieczkach wychowawców szkół średnich i powszechnych, nie posiadających praw państwowych zakładów naukowych, za poparciem przełożonej władzy państwowej. Pozatem z wymienionej ulgi mogą korzystać również towarzyszący wycieczkom nau-

czyciele i inne osoby, jadące w charakterze nadzorczym, w ramach uprawnień wynikających z § 32 T. O. B. E. To samo dotyczy przejazdów dzieci na kolonie. Przypadająca do pobrania za każdą osobę opłata (połowa opłaty według tabeli szóstej) należy zaokrąglić wzwyż do najbliższej liczby podzielnej przez 5.

Za przejazdy zaś wycieczek i dzieci na kolonie kolejami wąskotorowymi, opłaty należy pobierać według taryfy normalnej P. P. Z. W. z zastosowaniem 75% zniżki.

Za Wojewodę:

(—) **Dr. Kupczyński,**

Naczelnik Wydziału Oświecenia Publicznego.

28.

KONKURSY

Urząd Wojewódzki Śląski — Wydział Oświecenia Publicznego ogłasza niniejszem konkurs na następujące stanowiska:

kierownika 7-klasowej publicznej szkoły powszechnej w **Chełmie Wielkim** pow. pszczyński,

kierownika 7-klasowej publicznej szkoły powszechnej w **Lędzinach**, pow. pszczyński,

kierownika 7-klasowej publicznej szkoły powszechnej w **Koszczynie** w pow. lublinieckim. (Stanowisko to jest połączone z organistostwem),

kierownika 6-klasowej publicznej szkoły powszechnej w **Paniówkach** w pow. rybnickim. Mieszkanie służbowe i ogród).

kierownika 5-klasowej publicznej szkoły powszechnej w **Jankowicach**, pow. pszczyński,

kierownika 3-klasowej publicznej szkoły powszechnej w **Cielmicach**, pow. pszczyński,

kierownika 2-klasowej publicznej szkoły powszechnej w **Hołdunowie**, pow. pszczyński.

kierownika 2-klasowej publicznej szkoły powszechnej katolickiej w **Golasowicach**, pow. pszczyński, (kierownictwo połączone z organistostwem),

kierownika 2-klasowej publicznej szkoły powszechnej ewangelickiej w **Golasowicach**, powiat pszczyński (kierownictwo połączone z organistostwem).

Podania należy złożyć udokumentowane należy wnieść drogą służbową do Urzędu Wojewódzkiego Śląskiego, — Wydział Oświecenia Publicznego w Katowicach — w terminie 4-tygodniowym od daty niniejszego numeru Gazety Urzędowej Województwa Śląskiego.

Rada Szkolna Powiatowa w Cieszynie rozpisuje
KONKURS

na stanowisko **kierownika** szkoły powszechnej 7-klasowej w **Goleszowie**.

Podania należy wnieść w drodze służbowej do Rady szkolnej miejscowej w Goleszowie do 4 tygodni od daty ogłoszenia konkursu w „Gazecie Urzędowej”.

Zastępca Przewodniczącego:

(—) **Henryk Dobrowolski,**
p. o. inspektora szkolnego.

SPROSTOWANIE.

Ogłoszony w Gazecie Urzędowej Nr. 5 konkurs na posadę kierownika szkoły I. w Zarzeczu, Rada Szkolna Powiatowa w Bielsku prostuje w tym kierunku, że szkoła ta posiada organizację 7-klasową.

Wskutek powyższego przedłuża się konkurs o dalsze 4 tygodnie, licząc od dnia ukazania się niniejszej Gazety Urzędowej.

Inspektor szkolny:

(—) Matusiak.

29.

Ministerstwo
Wyznań Religijnych i Oświecenia
Publicznego.

Warszawa, dnia 20. grudnia 1933 r.

Nr. BP-19559/33.

**Wypłata pensji za order „Virtuti Militari“
za rok 1934.**

Opierając się na piśmie Ministerstwa Skarbu z dnia 9. grudnia 1933 r. Nr. D. III. 20684/3/33 Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego zawiadamia, że pensja orderowa, przypadająca kawalerom orderu „Virtuti Militari“ za rok 1934 ma być wypłacona jednorazowo w pełnej wysokości w terminie, począwszy od dnia 2. stycznia 1934 r. na zasadach, ustalonych zarządzeniem Ministerstwa Skarbu z dnia 4. marca 1929 r. L. D. VII-313/2.

Dyrektor Biura Personalnego

(—) Jan J. Lipka.

30.

Ministerstwo
Wyznań Religijnych i Oświecenia
Publicznego.

Warszawa, dnia 1. marca 1934 r.

Nr. III. TP-594/34.

**KOMUNIKAT
w sprawie Muzeum Przemysłu i Techniki
w Warszawie.**

Dnia 16 grudnia 1933 r. poświęcono i oddano do użytku publicznego Muzeum Przemysłu i Techniki, mieszczące się w Warszawie w gmachach Fundacji Kierbedziów przy ul. Tamka Nr. 1, oraz Muzeum Przemysłu i Rolnictwa przy ul. Krakowskie Przedmieście Nr. 66.

Muzeum w obecnym czasie zawiera następujące działy: górnictwa i hutnictwa, przetwórstwa metali, energetyki, budownictwa, podstaw fizyki, elektrotechniki, włókiennictwa, wytwórczości chemicznej, przetwórstwa produktów rolnych łącznie z cukrownictwem i bezpieczeństwem pracy.

Biorąc pod uwagę dydaktyczny charakter ujęcia przez Muzeum całokształtu wytwórczości polskiej przy jednoczesnym ogólnym zobrazowaniu światowych zdobyczy na polu techniki z uwzględnieniem jej rozwoju historycznego, Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego podaje powyższe do wiadomości z uwagi na to, że zbiory Muzeum mogą obudzić zainteresowania wśród młodzieży szkolnej kształcącej się zarówno w szkołach zawodowych jak i ogólnokształcących.

Muzeum otwarte jest we wszystkie dni tygodnia od godz. 10 do 14-ej za wyjątkiem jedynie poniedziałków i wtorków. W piątki Muzeum otwarte jest również i od godz. 17 do 20-ej.

Do udzielania zwiedzającym wszelkich potrzebnych wyjaśnień do każdego działu Muzeum przydzielony jest fachowy asystent.

Po uprzednim porozumieniu się z Dyrekcją Muzeum może być ono dostępne do zwiedzania również w innych dniach i godzinach, zaczynając od godziny 8, przyczem w tych godzinach oprowadzaniem wycieczek musieliby być zajęci sami Kierownicy wycieczek.

Wstęp 50 groszy dla dorosłych i 20 groszy dla uczącej się młodzieży. Na wniosek Kierowników wycieczek szkolnych 10% zwiedzających może korzystać z biletów bezpłatnych. Młodzież wyższych klas szkół powszechnych w drodze wyjątku może korzystać podczas wycieczek ze zniżki 50%. Bilety wykupione na Krakowskim Przedmieściu Nr. 66 służą również do zwiedzenia Muzeum na Tamce Nr. 1 i odwrotnie.

Bliższych informacji udziela Dyrekcja Muzeum pod adresem Tamka Nr. 1 (tel. 298-84).

Informator o Muzeum w cenie zł. 1,50 do nabycia na miejscu lub do wysłania na żądanie pocztą.

Podsekretarz Stanu

(—) Kazimierz Pieracki.

31.

Ministerstwo
Wyznań Religijnych i Oświecenia
Publicznego
Warszawa,

Dnia 27. stycznia 1934 roku.
Nr. . Pr-73/34.

**W sprawie wydawnictwa p. t.: W „XV-lecie
Niepodległości“.**

Ministerstwo zwraca uwagę Dyrekcji i Nauczycieli szkół wszelkich typów na wydaną nakładem Głównej Księgarni Wojskowej w Warszawie książkę p. t.: „W XV-lecie Niepodległości“, stanowiącą dokument o dużej doniosłości historycznej. Wydawnictwo to obejmuje piętnaście artykułów—przemówień, ujmujących syntetycznie dorobek Polski w ciągu lat piętnastu a opracowanych przez sterników navy państwowej z Panem Prezydentem I. Mościckim i Panem Premierem J. Jędrzejewiczem na czele. Czytelnik znajdzie w przemówieniach tych, uwydatniających współczesną myśl państwową polską, odzwierciedlenie wysiłku narodu w jego dążeniu ku lepszej przyszłości.

Książka powinna się znaleźć zarówno w rękach nauczycieli szkół wszelkich typów i starszej młodzieży, jak i urzędników państwowych, zajętych w administracji szkolnej.

Podsekretarz Stanu
(—) **Kazimierz Pieracki.**

32.

Urząd Wojewódzki Śląski
Wydział Oświecenia Publ.

Nr. O. P. I-60/35. Katowice, dn. 3. marca 1934 r.

**KOMUNIKAT
w sprawie wysyłki większej ilości pism
do różnych adresatów.**

Urząd Wojewódzki, Wydział Oświecenia Publicznego przypomina, że nadawanie przez pocztę zbiorowych przesyłek listowych, zawierających większą ilość pism, pochodzących od różnych osób, do większej liczby różnych adresatów jest po myśli art. 5 ustępu 1. ustawy z 3. VI. 1924 r. o poczcie, telegrafii i telefonii, której tekst jednolity został ogłoszony w obwieszczeniu Ministra Poczty i Telegrafów z 4. VIII. 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 63, poz. 481) niedopuszczalne i podlega karze według art. 36 wymienionej wyżej ustawy.

O powyższem zechcą Dyrekcje i Kierownictwa szkół powiadomić grona nauczycielskie i młodzież szkolną.

Za Wojewodę:
(—) **Mgr. Mieczysław Gajer**
Referendarz.

33.

Urząd Wojewódzki Śląski
Wydział Oświecenia Publ.

Nr. O. P. I-1/12. Katowice, dn. 26. lutego 1934 r.

**KOMUNIKAT
w sprawie składek na Fundusz Obrony Morskiej.**

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego wyraziło pismem z 5. lutego 1934 r. Nr. I. Pol. 285/34 zgodę na skierowanie przez Zarząd Funduszu Obrony Morskiej przy Lidzie Morskiej i Kolonjalnej apelu do personelu we wszystkich podległych Ministerstwu urzędach i instytucjach o dobrowolne składanie ofiar na Fundusz Obrony Morskiej, oraz na potrącanie przy wypłacie poborów przez płatników zadeklarowanych składek.

Składki winny być najzupełniej dobrowolne przyczem niezadeklarowanie składki przez poszczególnych pracowników nie może pociągać za sobą żadnych konsekwencji służbowych.

Za Wojewodę:
(—) **Mgr. Mieczysław Gajer**
Referendarz.

34.

Urząd Wojewódzki Śląski
Wydział Oświecenia Publ.

Nr. O. P. I. 39/4. Katowice, dn. 5. marca 1934 r.

**KOMUNIKAT
w sprawie czasopisma p. t. „Skaut“.**

Urząd Wojewódzki, Wydział Oświecenia Publicznego zwraca uwagę Dyrekcji i Kierownictw szkół, nauczycielstwa i Opiekunów drużyn harcerskich na najstarszy dwutygodnik młodzieży harcerskiej „Skaut“, założony przez Andrzeja Małkowskiego, twórcę ruchu skautowego w Polsce.

Każdy numer „Skauta“ przynosi bogaty materiał ideowy i dyskusyjny, zaznajamia z najnowszymi zdobyczami techniki harcerskiej, a dzięki bogatej kronice z życia harcerskiego, staje się tego życia najwierniejszym odbiciem. Poza tem każdy numer „Skauta“ zawiera doskonale

prowadzony dodatek dla Zuchów pod nazwą „Leśny duszek“.

„Skaut“ stojący na gruncie wychowania państwowego jest godnym gorącego polecenia drużynom harcerskim, jakoteż młodzieży nieharcerskiej a szczególnie czytelnikom szkolnym tembardziej, że niska cena prenumeraty czyni go łatwo dostępnym dla każdego. Prenumerata roczna wynosi tylko 3,50 zł.

Dodatek zuchowy „Leśny duszek“ można nabywać oddzielnie w cenie 5 gr. za egzemplarz miesięcznie 9 gr., wysyłkę jednak uskutecznią się conajmniej w 10 egzemplarzach.

„Skaut“ wychodzi 15 i 30 każdego miesiąca, redakcja i administracja mieści się we Lwowie, ul. Długosza 1, Konto P. K. O. 152.818.

Za Wojewodę:

(—) **Mgr. Mieczysław Gajer**
Referendarz.

35.

Urząd Wojewódzki Śląski
Wydział Oświecenia Publ.

Nr. O. P. I. 53/6. Katowice, dn. 5. marca 1934 r.

KOMUNIKAT

Spełniając życzenia licznych sfer nauczycielskich oraz urzędników administracji szkolnej, Państwowe Wydawnictwo Książek Szkolnych we Lwowie wydało własnym nakładem ustawy, rozporządzenia i okólniki, dotyczące ustroju i organizacji szkolnictwa w Polsce w osobnej broszurze.

Książka obejmuje całokształt prawnych przepisów i wskazówek w dziedzinie powyższej i może być pomocą — tak dla nauczyciela, jak również dla urzędów i biur administracji państwowej, a przede wszystkim szkolnej.

Cena egzemplarza wynosi zł 0.90. Przy zbiorowych zamówieniach Państwowe Wydawnictwo Książek Szkolnych we Lwowie, ulica Kurkowa 21 udziela 25% rabatu.

Za Wojewodę:

(—) **Dr. Kupczyński,**
Naczelnik Wydziału Oświecenia Publicznego.

36.

Urząd Wojewódzki Śląski
Wydział Oświecenia Publ.

Nr. O. P. I. 53/4. Katowice, dn. 19. lutego 1934.

KOMUNIKAT

w sprawie śpiewnika p. t. „16 Pieśni“.

Urząd Wojewódzki, Wydział Oświecenia Publicznego podaje do wiadomości, że nakładem Dziennika Urzędowego Kuratorjum Okręgu Szkolnego Wileńskiego został wydany śpiewnik p. t. „16 pieśni“, zawierający między innymi kilka pieśni niewydrukowanych dotychczas w żadnym śpiewniku.

Cena śpiewnika 30 groszy.

Zamówienia należy kierować pod adresem: Wydawnictwa Muzyczne Kuratorjum Okręgu Szkolnego Wileńskiego, Wilno, ul. Wolana 10. Konto P. K. O. Nr. 30.059.

Za Wojewodę:

(—) **Mgr. Mieczysław Gajer**
Referendarz.

37.

KOMUNIKAT

Muzeum Oświaty i Wychowania Ministerstwa W. R. i O. P. prosi wszystkich Opiekunów redakcyj czasopism, wydawanych przez młodzież szkolną, o stałe darmowe przysyłanie swego czasopisma pod adresem: Muzeum Oświaty, Warszawa, Hoża 88 i zgóry dziękuje za tę współpracę przy tworzeniu zbiorów muzealnych.

O WYDAWNICTWACH.

Ukazał się zeszyt II tomu II-go zarysu encyklopedycznego „Świat i Życie“ (Książnica-Atlas) i zawiera artykuły następujące: „Egipt“ (dr. Amelja Hertzówna), „Egoizm“ (doc. dr. M. Ossowska), „Ekonomia“ (prof. dr. Ferdynand Zweig), „Ekspresjonizm“ (R. Zrebowicz), „Elektron“ (prof. Dr. Ludwik Wertenstein), „Elektryczność“ (prof. dr. Szczepan Szczeniowski), „Elektryfikacja“ (prof. inż. Tadeusz Czaplicki), „Elita“ (dr. Aleksander Hertz), „Encyklopedia“ (prof. dr. Zygmunt Łempicki), „Encyklopedycyści“ (Boy-Żeleński), „Energja“ (prof. Dr. Ludwik Wertenstein), „Epopeja i epika“ (prof. dr. T. Sinko), „Erozja“ (dr. J. Czekalski), „Estetyka“ (doc. dr. St. Ossowski), „Etnografja“ (prof. dr. Cezarja Baudouin de Courtenay Ehrenkreutzowa). Liczne ilustracje zdobią ten ciekawy zeszyt.

St. Irzyk: Dzienny rozkład materiału naukowego dla II, klasy publicznych szkół powszechnych. Książnica-Atlas, Lwów-Warszawa, 1933. Cena egz. 2 zł.

Jest to trzeci z kolei zeszyt dziennych dyspozycji lekcyjnych na cały rok szkolny zestawiony według nowych programów szkolnych. Daje on nauczycielowi istotną pomoc w nauce szkolnej i wychowaniu, wyznaczając w odpowiednim kalendarzowym układzie codzienne tematy lekcyjne ze wszystkich przedmiotów na cały rok szkolny, oraz ujmując je, tak jak nakazują wskazania programowe.

Zeszyt III tomu II zarysu encyklopedycznego „Świat i Życie”.

Ukazał się już zeszyt III tom II zarysu encyklopedycznego „Świat i Życie” pod redakcją prof. dr. Zygmunta Łempickiego i zawiera artykuły następujące: **Europa** (prof. dr. St. Pawłowski), **Europy kultura** (prof. dr. Zygmunt Łempicki), **Ewolucja** (prof. dr. Jan Dembowski), **Fakir** (prof. dr. Tadeusz Kowański), **Fala** (prof. dr. Ludwik Wertenstein), **Faszyzm** (Sławosz Rybicki), **Feminizm** (Jadwiga Krawczyńska), **Feodalizm** (doc. dr. Tadeusz Manteuffel), **Film** (Jerzy Toeplitz), **Filologia** (prof. dr. Zygmunt Łempicki), **Filozofia** (prof. dr. Władysław Tatarkiewicz), **Fizjologia** (doc. dr. Piotr Słonimski), **Fizyka** (prof. dr. Czesław Białobrzegi) i **Florencja** — miasto sztuki (dr. Juljusz Starzyński).

Liczne i starannie dobrane ilustracje zdoła, jak zawsze, i ten piękny zeszyt.

Sergiusz Hessen i Mikołaj Hans: Pedagogika i szkolnictwo w Rosji Sowieckiej. Przełożył Dr. Adam Zieleńczyk. (Bibli. Przekładów Dziel. Pedagog. T. 24) Książnica-Atlas, Lwów-Warszawa, 1934.

Książka prof. Hessena, przedstawia w obiektywnym świetle rozwój szkolnictwa sowieckiego i zmiany komunistycznej polityki oświatowej od rewolucji październikowej do końca planu pięcioletniego (1917—1932). Ze względu na oświetloną tu zależność przeprowadzanych reform od ogólnych zmian w polityce społecznej i gospodarczej państwa sowieckiego, książka wymieniona zainteresować może nie tylko pedagogów, lecz i polityków oraz socjologów.

Formy bielizny i ubrania wierzchniego dla dziewcząt i dzieci. — Podręcznik do zajęć praktycznych w klasach V, VI i VII szkoły powszechnej, opracowany i wydany staraniem nauczycielek szkół zawodowych, zorganizowanych w Stowarzyszeniu Służba Obywatelska.

Podręcznik ten został zaaprobowany przez Ministerstwo Wyznań Religijnych i Ośw. Publicz. jako wydawnictwo pomocnicze dla nauczycielek szkół powszechnych. Cena egz. 2,50 zł. Wydawnictwo Stow. Służba Obywatelska, Warszawa, ul. Wspólna 81.

Książki i czasopisma nadesłane do Redakcji.

Przegląd Pedagogiczny — Organ Tow. Naucz. Szkół Średnich i Wyższych pod redakcją Henryka Gallego Nr. 4 z dnia 17. II. 1934 r. i Nr. 5 z dnia 3. III 1934 r. Redakcja i administracja: Warszawa, ul. Bracka 18. Prenumerata mies. 1,20 zł. Nr. pojed. 40 groszy.

Szkola Śląska — miesięcznik zawodowy, organ Śl. Okręgu Stow. Chrześc.-Narodowego Naucz. Szkół Powszechnych w Polsce. Nr. 1/2 i 3 z 1934 r. Redakcja: Katowice, ul. Szopena 11. Prenumerata roczna 10 zł.

Młody Polak — Dwutygodnik ilustrowany dla młodzieży polskiej, Nr. 2, 3, 4 i 5 z 1934 r. Redakcja: Rybnik, ul. Stawiska 21. Nr. pojed. 20 gr., prenumerata roczna 4 zł.

Ogniskowiec — Dwutygodnik Okręgu Śl. Związku Nauczycielstwa Polskiego, Nr. 5—6 z dnia 10 marca 1934 r. Redakcja: Katowice, ul. Pocztowa 11. Dla członków Zw. Naucz. Pol. w Wojew. Śl. prenumerata bezpłatna.

Kultura i Wychowanie — Kwartalnik Zarządu Główn. Towarz. Naucz. Szkół Średnich i Wyższych pod redakcją Bogdana Suchodolskiego. Zeszyt II. Redakcja: Warszawa, ul. Bracka 18. Cena zeszytu 2,50 zł. prenumerata roczna 10 zł.

Treść: Władysław Radwan: Kryzys wychowania bezinteresownego. Sergiusz Hessen: Pogląd na świat a pedagogika. Andrzej Tretiak: Duch kultury angielskiej. Paweł Rybicki: Demokracja a kultura. Juljusz Starzyński: O społeczno-wychowawczych wartościach sztuki. Edmund Romahn: Stanisław Szczepanowski.

Do Redakcji Dziennika Ustaw Śląskich nadeszło Towarzystwo Naukowe w Toruniu następujące wydawnictwa:

Zapiski Towarzystwa Naukowego w Toruniu.

Tom IX — zeszyt 7—8. III—IV kwartał 1933 r., zeszyt jubileuszowy pisma 1908—1933 poświęcony 700-letniemu Torunia. Cena egz. 4 zł.

Treść: Ks. A. Mańkowski: Jan Clare z Torunia, biskup sambijski (1319—1344). Ks. A. Mańkowski: Sylwester Stodewescher Toruńczyk, arcybiskup ryski († 1479). St. Dąbrowski: Portale, bramy i sienie toruńskie XVII wieku. T. Mikulski: Pieśń ludowa o Toruniu.

Stanisław Walega: Dzieje polityczne Torunia u schyłku Rzeczypospolitej (1724—1793). Tom I, z słowem wstępem Władysł. Konopczyńskiego. Toruń 1933. Nakładem Tow. Naukowego w Toruniu. Cena egz. 10 zł. Skład główny: Dom Książki Polskiej Warszawa, Plac Trzech Krzyży 8.